

Tarinoita isovanhemmuudesta podcast, jakso 1

Intro: Mitä mietit mummo, mitä pohdit pappi? Isovanhemmuuteen mahtuu monenlaisia koskettavia hetkiä sekä suuria ja pieniä kysymyksiä. Tarinoita isovanhemmuudesta on Väestöliiton Hyvä kysymys -verkkopalvelun tuottama podcast isovanhemmuuden aidoista tarinoista ja hetkistä.

Juontaja: Moi ja tervetuloa ensimmäisen Tarinoita isovanhemmuudesta -podcast jakson pariin. Tässä podcast sarjassa käsitellään isovanhemmuuden eri teemoja isovanhempien omien tarinoiden kautta. Pyysimme Hyvä kysymys -verkkopalvelun eri kanavissa isovanhempia kertomaan kokemuksistaan isovanhempiana ja saimmekin paljon mielenkiintoisia tarinoita ja muistelmia niin hyvistä kuin haastavistakin hetkistä, joita isovanhemmat ovat kohdanneet. Lämmin kiitos kaikille tarinoita lähettäneille. Koostimme tarinoista jaksoja, joissa pääsemme kuulemaan koskettavia kertomuksia lukijoidemme lukemana. Tulevissa jaksoissa kuulemme tarinoita muun yhteisistä hetkistä ja leikeistä lastenlasten kanssa, yhteydenpidosta sekä yhteisestä joulun vietosta.

Tämän kertaisessa jaksossa isovanhemmat kertovat isovanhemmaksi tulemisesta ja isovanhemmuuteen valmistautumisesta, lasten kasvatuksesta sekä isovanhempien roolista nuorten perheiden elämässä. Eiköhän mennä sitten tarinoiden pariin!

Isovanhempi 1: Ensimmäinen lapsenlapsi on varmaan jokaiselle isovanhemmalle suuri ihme, kaiken huomion vievä tapahtuma. Malttamattomina odotetaan vauvan näkemistä. Meidän tapauksessamme ukki sai nauttia vain vajaan vuoden pienen tytön seurasta. Jäädessäni kotiin yksinäni sai tämä lapsenlapseni kaiken mahdollisen huomioni, vaikka asuimme kaukana toisistamme. Jokaisella lomallani oli itsestään selvää, että matkustin lapsenlapseni luo. Kudoin ja ompelin vaatteita rakkaalla vauvalle.

Parin vuoden kuluttua sain toisen lapsenlapseni eri perheeseen ja vielä kauemmas, ulkomaille asti. Ristiäisjuhla oli ensimmäinen tapaaminen. Yhtä suuri ihme oli pieni poikavauva kuin pieni tyttökin. Matkustaminen lasten luokse lisääntyi entisestään.

Työelämässä olin ukin kuoleman jälkeen vielä 10 vuotta. Sinä aikana syntyi kaikkiaan 7 lastenlastani. Jokainen pieni ihme oli aina yhtä rakas. Kun pääsin eläkkeelle, toive päästä lähemmäs lastenlapsiani, toteutui. Vaippakansaa kertyi joka vuosi, parhaana kaksi. Lopulta neljässä lasteni perheessä oli 14 lastenlastani. Suuri nautintoni oli kulkea perheestä toiseen auttamassa lasten hoidossa. Jokaista lasta sain hoitaa ihan pienestä asti ja luoda läheiset välit lapsiin.

Lastenlapsieni mukana pääsin ulkomaille pitkiksikin ajoiksi. Oli aivan toisenlaista kuin turistimatkat. Oli ihanaa, kun kaikki lapset, ulkomailla asumisesta huolimatta, säilyivät läheisinä. Minulle ei tullut eläköitymisen ongelmia, vaan tunsin itseni tarpeelliseksi.

Lasteni perheissä pienten vaatteet kiersivät aina tarvitsijoille. On valokuvia, joissa vauva on puettu äitiysavustuspakkauksen potkupukuun. Myöhemmin on pitänyt ihan tarkoin katsoa kuvasta, kenen pienokaisesta on kysymys. Kun lapset kasvoivat näistä "sosiaalipuvuista" ulos, tein muistoksi niistä mökille patalappuja. Terveisin, Mummi.

Isovanhempi 2: Oma äitini oli kertonut, että miniän raskauteen ei eläydy samalla tavoin kuin oman tyttären raskauteen. Oman tyttären ilmoittaessa perheenisäyksestä itkimme yhdessä onnesta ja halusimme pitkään. Niin suuri kiitollisuus meidät valtasi. Tyttäreni jakoi raskaudenaikaisia seurantaan liittyviä asioita kanssani, mutta annoin hänen ja miehensä suunnitella omaa elämäänsä puuttumatta asioihin enempää kuin mitä he itse halusivat meidän isovanhempien tietävän. Keskustelimme paljon nykyisistä neuvolapalveluista ja vertailimme palveluita 90-luvun palveluihin, jolloin olin itse saanut 4 lastani.

Pojan synnyttyä alkoi nimien valinta. Nimien ehdottamisessa olen aina kunnostautunut hyvin. Pojan tyttären nimeksi tuli minun ehdotukseni. Tytär ja miehensä eivät lämmenneet minun ehdotukselleni ja tyttäreni valinta voitti. Nyt poika ei voisi muu ollakaan kuin nimensä veroinen reipas taapero.

Mummona ja pappana suurinta iloa tuo, kun lastenlapsi luottaa heihin ja hakeutuu kontaktiin. Pappa on erittäin ylpeä, kun saa kantaa lastenlapsia sylissä ja esitellä mummolassa erilaisia asioita ja esimerkiksi perheen koiran. Mummona minulle on tärkeää, että lapsi syö hyvin ja tasapainoisesti, terveellisesti. Pojan perheen lapsilla on ollut enemmän haasteita ruokailujen suhteen, joten mummona olen paljon murehtinut lasten ravinnon monipuolisuutta. On käynyt mielessä muun muassa suun alueen aistilyherkkyydet ja kasvatukselliset haasteet. Ruokailuun liittyvät asiat ovat hyvin herkkiä ja äitien tunteisiin vahvasti vaikuttavia tapahtumia. Ei ole todellakaan helppoa näitä asioita ottaa lasten vanhempien kanssa puheeksi, varsinkaan miniän. Olen varovasti yrittänyt ruokailuasioista keskustella ja antaa vinkkejä ja ehdotuksia. Vanhemmille on jäänyt aina valinta, ottaa tai jättää ehdotukseni. Pikkuveli tytölle syntyi 4 vuotta myöhemmin. Tyttären poika syö erittäin hyvin, joten kahden perheen lasten vertailua ei kannata tehdä missään tilanteessa. Jokainen perhe on oma yhteisönsä. Jokainen lapsi on yksilö.

Mummon onnen hetkiä ovat ne päivät, kun tytär tulee poikansa kanssa mummolaan leikkimään, käymme yhdessä puistossa tai shoppailemassa. Tyttären kanssa on helppo jutella vanhemmuudesta ja lapsiperhepalveluista. On vain mummona oltava lähinnä kuuntelevana korvana, eikä liikaa korostaa omia nuoren vanhemmuuden aikoja. Joihinkin asioihin voi ottaa esimerkin omista kokemuksista pienten lasten vanhempana.

Toisen poikani vaimo odottaa vauvaa. Eläydyn kovasti mummona heidän odotusaikaansa. Haluan olla kuuntelevana korvana, lohduttajana ja tukena, jos esimerkiksi raskauspahoinvointi tuo haasteita arkeen. Jo raskausajan ultraäänikuvien näkeminen tekee vauvasta hyvin läheisen myös isovanhemmalle, ainakin minulle mummona. Nuoret vanhemmat ovat hyvin erilaisia "odottajia". Toisille vauva-asiat ovat hyvin tuttuja, toisille taas hyvin vieraita. Mummojen ja pappojen tehtävänä on pysyä ns. taustatukena ja antaa neuvoja, jos niitä pyydetään. On kunnioitettava jokaisen nuoren vanhemman arkea ja perheen yksityisyyttä. Oman lapsen, joka tulee vanhemmaksi, persoonallisuuden on tuntenut lapsesta saakka. On aika tutustua myös lapsen puolison persoonallisuuteen. Kun tuntee nuoret vanhemmat, on helpompi asettua isovanhemmaksi juuri heidän lapselleen. Mielikuvissa saattaa käydä tilanne, ettei raskaus sujukaan helposti tai loppuun saakka. On valmistauduttava myös siihen tilanteeseen tukemaan nuoria vanhempia. Tämä on ammattini minulle tuomaa realismia.

Olen rukoileva mummo. Minulle on henkilökohtaisesti hengelliset asiat tärkeitä. Rukoilen lasteni, miniöiden ja vävyn ja lastenlasten puolesta. Aina ei asioihin voi vaikuttaa kuin rukoilemalla, sillä Luoja tietää paremmin kuin yksikään mummo tai pappa, mikä on nuorelle perheelle ja lastenlapsille parasta. Terveys on niin korkea arvo elämässä, että lastenlasten terveyden puolesta ei koskaan rukoile liikaa, niin henkisen kuin fyysisen terveyden. Tulevaisuudesta ei tiedä, mutta näyttää siltä, että maailman meno kovenee koko ajan. Toivoa täytyy, että lastenlapset saavat elää turvallisessa maailmassa ja välttyä turhilta uhilta. Vanhemmuus on nykyään tasapainoilua monessa haasteessa. Isovanhempana haluan olla "pysyvä" seinä, johon nojata, jos lasten tai lastenlasten elämässä tulee haasteita. Terveisin, Mummo.

Isovanhempi 3: Olen kohta kolmevuotiaan tytön isoäiti. Asiat kohdallamme menivät omia epätavallisia raiteitaan. Tapasimme lapsenlapsemme ensimmäistä kertaa, kun hän oli puolitoistavuotias. Aikuinen poikamme seurusteli naisen kanssa, jolla oli jo seurustelun alkuvaiheessa vakavia psyykkisiä ongelmia. Emme tajunneet tätä, vaan pidimme naisystävää vain hieman erikoisena.

Monien toinen toistaan oudompien käännteiden jälkeen mieheni tuli eräänä päivänä kaupasta ja sanoi, että poikamme oli soittanut ja kertonut, että heille oli syntynyt noin kaksi kuukautta aiemmin tytär. Emme tienneet mitään raskaudesta saatiikka lapsen syntymästä. Oli vaikeaa laittaa vauvalle ja perheelle silloin onnittelukorttia ja –lahjaa. Toimimme kuitenkin niin kuin olisimme toimineet, jos kyseessä olisi ollut normaali lapsenlapsen syntymä. Keskustelimme asiasta hyvin paljon ystävien ja sukulaisten kanssa, lopulta perhepsykologinkin kanssa. Vahvistui oletus siitä, että poikamme "perheessä" ei ollut kaikki hyvin. Huoli vauvasta oli vahva – pysyttäisiinkö vauvasta pitämään huolta riittäväällä tavalla.

Lapsen ollessa puolivuotias poikamme erosi naisystävästään ja tämä muutti vauvan kanssa ensin oman äitinsä luo ja sitten ensi- ja turvakotiin. Kaksi kertaa nainen lähti vauvan kanssa junalla matkalle ilman päämäärää ja rahaa. Onneksi heidät saatiin kiinni molemmilla kerroilla, nainen toimitettiin psykiatriselle osastolle ja lapsi kiireellisenä sijoituksena väliaikaiseen sijaisperheeseen. Diagnoosin selvittyä lapsi sijoitettiin sijaisperheeseen. Kun hän oli ollut sijaisperheessä pari kuukautta, sijaisperheen vanhemmat toivat lapsen meille, myös poikamme oli silloin meillä. Tämä hetki on se, kun näimme ensimmäisen kerran lapsenlapsemme. Visiitille tuli iloinen ja energinen tyttö vaaleansinisessä mekossaan. Siitä lähtien poikamme on tavannut tytärtään luonamme lukuisia kertoja, ja mekin olemme saaneet tutustua häneen hyvin.

Kun lapsenlapsemme tulee, viikonloppu on täynnä vauhtia. Käymme leikkikentällä, uimahallissa, metsässä, rannalla. Kuuntelemme, kun hän yrittää huijata meitä tai laulaa tuttuja lauluja keksimillään sanoilla tai kun hän tanssii itsensä hieken. Hänen elämänsä alku ei ole ollut aivan yksinkertainen eikä varmasti jatkokaan ole. Erilaiset tilanteet pitää pyrkiä kohtaamaan sellaisina kuin ne tulevat. Tällä hetkellä hän kuitenkin omalla valoisalla persoonallaan tuottaa meille paljon iloa. Terveisin, Isoäiti.